

Koristna in škodljiva sloga

Od svojega rojstva dalje je "Novi list" vedno vihrel bandero sloge v naši naselini. Razlagal je, da je nesto- kva vna in da bomo samo s slo- žnim skupnim delom mogli ustvariti kaj takega, kar bo trajne vrednosti za vse, in to na obeh poljih skupnega človeškega dela: na pravnem in gospodarskem.

Bili pa smo na zgrešeni poti, ko smo tako pridigovali. Sloga v občestvu je koristna in zdrava, če tvorijo to občestvo posamezniki, ki so jim poštenost, iskrenost in nesebičnost edini pravci pri sodelovanju v skupnosti. Z občestvom je kakor s telesom: prav je, da vsi udi delujejo, če so — zdravi. Usodno pa ude ne morejo postati za ves organizem, če se ne sodelujejo vsi udi, če je v katerem izmed njih nezdravljiva bolezen, ki ograža zdravje celoga telesa. Amputacija je v takšnem primeru edino pametni ukrep.

Tudi v naši naselini imamo nezdravljive okužene ude, iz katerih se nekaj let pretaka kvaren strup po vsej naši izseljenjski skupnosti. Ta strup se polagoma, a s trdovratno vztrajnostjo in izredno hinavščino za- liva v srca in duše posameznikov, ter jim zastira iskrenost in uvidnost, ki sta našem zdravemu človeku pri- rojeni. Zdravje naše skupnosti zahteva, da se ti gnili udi odžagajo.

To so nam mnogi uvidni ljudje razlagali že od rojstva našega lista dalje. Nismo jih poslušali, ker nismo bili prepričani o nezdravljivosti nekaterikov, ki z rokami in nogami, in v svojo izključno korist, rijejo v prednje vrste našega izseljenstva, še manj pa o nezdravljivosti onih, ki jim pri tem postopu v dobri veri pomočjo.

Zavrtna gonja proti šoli, ponovno nepoučevanje z različnimi "prepotrebni- sti" novimi organizacijami, hinavska bodikanja, o katerih čujemo skoro vsak dan, naraščajoča oholost v pu- bličnih buticalih in dolga vrsta drugih zna- menj, o katerih bomo v bodočih šte- vilkih našega lista podrobneje spre- govorili — so nas v zadnjem času pre- pričala, da so bili naši upi prazni.

Mi to iskreno priznavamo in bi nam bilo žal dosej izgubljenega časa, če bi naš ta čas, ki je za nami, ne bil našim naročnikom in prijateljem te- meljen in otipljiv dokaz, da smo bili potrpežljivi tudi čez eno, optimistični do skrajne pretiranosti in dobrohotni do neumnosti.

Sedaj pa je že skrajni čas, da kre- nemo na drugačno pot.

Sloga je lepa stvar — med pošte- njaki in nesebičnejši. Sloga pa je kvarna, če spravlja v isti žakelj po- štenost in nepoštenost, iskrenost in hinavščino, nesebičnost in sebičnost, skromnost in oholost, zdravje in oku- ženost, resnico in laž, popustljivost in trmoglavost — skratka: dobro in slabo!

Zato bo "Novi list" vodil odslej bolj proti škodljivi in nezdravi slogi v našem izseljenstvu vse dotlej, dokler se ne posuše ali odžagajo udi zastrup- ljevalci.

Naj odpade, kar je gnilega in naj razčisti zrak v naši koloniji! Nima nobene, da bi na trhem zidali kar- koli v naši skupnosti, ker bi nad na- štne zgradbami neprestano visel Da- mokljev meč; nevarnost, da se rač- zlobe in gnilobe nekaterih delcev zni- žajo.

Samo na zdravem snemno zidati naš!

SPLOŠNA MOBILIZACIJA V ABESINIJ

Mussolini odklonil angleško-francoske pomirjevalne predloge in je radi tega pariška konferenca doživela neuspeh - Vojna v Afriki neizogibna

Poslanik v A. Abebá

Luigi Vincí Gigliucci, ital. poslanik v Addis Abebi.

Angleško - Francosko italijanska konferenca, ki se je vršila konec preteklega tedna v Parizu in ki je pomenila zadnji poskus za mirno poravnavo spora med Abesinijo in Italo, je doživela neuspeh. Ta ne- uspeh nikogar ni osupnil, ker ga je vse pričakovalo. Laval in Eden sta izdelala predlog, po katerem naj bi se Italija zadovoljila z različnimi go- spodarskimi koncesijami v Vzhodni Afriki. Italijanski zastopnik baron Aloisi je predlog sporočil v Rim, pa se Mussoliniju ni preveč mudilo z odgovorom. Celih 48 ur so čakali nanj v Parizu in postajali nestrpni. Odgovor je končno prišel v nedeljo: pravi, da predlog ne more sprejeti, noče pa povedati — kakor so Angle- ži zahtevali — naj bi obrazložil, kakšne namene ima prav za prav Ita- lija napram Abesiniji.

Tega Mussolini ni povedal v svo- ji noti, pač pa je te dni ponovno obrazložil svoje cilje v raznih na- govorih na čete, ki odhajajo v Afri- ko; podjarmiti hoče Abesinijo, raz- širiti tako svoje kolonialno ozemlje ter ustvariti veliki fašistični impe- rij.

Angleži so radi italijanske trdo- vratne vztrajnosti že precej hudi. Ministri so se nahajali te dni na počitnicah, pa so brž prihiteli spet v London na izredno posvetovanje, kateremu pripisujejo v političnih krogih veliko važnost. Mac Donald je izjavil, da je sedanji položaj ta- ko resen, kakor še ni bil ob nobeni priliki po usodnem letu 1914. Mnogi ugibajo, kaj bo Anglija ukrenila. Nekateri mislijo, da bo skušala se- daj doseči, da Zveza narodov odloč- no nastopi proti Italiji; če tu ne bo uspela, bo pa morda sama pokazala

zobe. Koliko je utemeljenosti na teh ugibanjih, to bo šele pokazala bo- dočnost. Angleži so sila previdni po- litiki in bodo še mnogo eincarili, preden se odločijo za kakšen bolj odločen nastop proti Italiji. Res je sicer, da jim italijanski načrti ne gredo preveč v račune; skrbi jih, da nastanejo komplikacije, če se I- talijani polaste Tanaškega jezera, od katerega zavisi vodni sistem Su- dana in Egipta, ki je odločilnoče važnosti za gospodarstvo obeh dežel —. Preglavice pa jim povzročata tudi dejstvo, da bi vojna med Italijo in Abesinijo utegnila razvneti 300 mil. nebelih podložnikov britskega car- stva.

Če se prav v zadnjem hipu ne zgodi kaj nepričakanega, bo vojna v Vzhodni Afriki prav gotovo iz- bruhnila in sicer že čez nekaj ted- nov; v septembru, najkasneje v okt- obru. Italijani so že začeli siriti

razne vesti o napadih na italijanske državljane v Abesiniji, o izzivanih in žalitvah, vesti, ki so nekaki pred- znaki, kateri napovedujejo, da bodo v Rimu kmalu začeli iskati večji po- vod za začetek sovražnosti.

Vojaški izvedenci že ugibajo, ka- ko pojde Italiji v tej novi afriški pustolovščini. Angleški strokovnjaki so mnenja, da ne pojde lahko in go- vore celo, da utegne trajati vojna cela štiri leta ter da bo morala Ita- lija žrtvovati mnogo ljudi in mno- go denarja, če se bo hotela polastiti vsega abesinskega ozemlja. Prema- gati bo morala velike ovire, kate- ri ji ne bo postavljala samo bojevit- a abesinska vojska, marveč tudi nara- va sama.

V Addis Abeba se je vršilo v sre- do važno posvetovanje, katerega so se udeležili, poleg cesarja Hajle Sel- lasijeja, vsi ministri, poglavarji ro- dov ter svetovalci. Razpravljali so

Kako vzgajajo Italijani čtroke za bodoče vojne.

Prijatelj Abesinije

Transjordanjski emir Abdullah, eden izmed nebelih prijateljev Abesinije.

o položaju ter prišli do zaključka, da je vojna neizogibna. Zato so skle- nili odrediti splošno mobilizacijo v vsej državi.

STALIŠČE ANGLIJE

Toliko pričakovano izredno zase- danje angleškega ministrskega sveta, ki je bilo sklicano sprito neuspešne zaključitve pariške konference, se je vršilo v četrtek. Seja je trajala dve uri in posvetovanj se je udeležilo 22 ministrov.

Ministrski svet je sklenil, da ostare- jo za sedaj v veljavi omejitve glede izvažanja oružja v Italijo in Abesini- jo. Naglasil je nadalje, da ostane ve- lika Britanija zvesta Zvezi narodov in njenim načelom, kakor tudi ol- stoječim pogodbam.

Tako pravi redkobesedno uradno poročilo, ki je bilo sprejeto v Rimu s pravizrednim nezadovoljstvom. Ita- lijani so spoznali, da Anglija vztra- ja pri svojem dosedanjem nasproti- vanju napram Mussolinijevim načr- tom. To in nič drugega pomenijo be- sede o spoštovanju pakta Zveze nar- odov in pogodb. Zenevski pakt ni v skladu v italijanskimi načrti in prav- tako nasprotuje tem načrtom leta 1906 sklenjena pogodba, ki sta jo pod- pisale Anglija, Francija in Italija in ki zagotavlja Abesiniji neodvisnost.

Radi angleškega nasprotovanja se v Rimu vsak dan bolj razburjajo. V članku, naslovljenem na "Angleške po- žigalske ognjegasce" — namiguje pol- noradni list "Giornale d'Italia" celo na možnost vojne med Italijo in An- glijo. Omenjeni časnik piše: "Ko an- gleški listi zahtevajo ukrepe proti I- taliji, zahtevajo v isti sapi vojno. Naj se zavedajo londonski gospodje, da se bo ta vojna razširila iz Afrike na Ev- ropo in iz Evrope na ves svet; straš- na bo in se bo vršila na zemlji, na morju ter v zraku in vodil jo bo mož- jat narod, ki se bo zavedal, da brani svoje pravice in svojo čast pred zgo- do vno."

To so, kampak, hude besede, ki jas- no pričajo, da so v Rimu že začeli zgubljati pamet.

Po nekaterih vesteh iz Londona je tudi angleška vlada začela misliti na možnost resnih komplikacij z Italijo. Ministrski svet se je baje bavil tudi v vprašanem vojaških ukrepov v za- štito britskih interesov v Vzhodni A- friki ob Tanaškem jezeru in v Sre- dozemskem morju. Širijo se tudi dru- ge vzburjujoče novice. Tako na pri- mor, da je Italija začela utrjevati o- toke v Dodekanezi, da bo v slučaju vojne z Anglijo hnela v Sredozem- skem morju zadostna oporišča za svo- je vodno brodogeje.

Italija, Jugoslavija in podonavski pakt

Iz Pariza in drugih evropskih mest poročajo, da si italijanska di- plomacija prizadeva doseči čim prej sklenitev podonavskega pakta, s ka- terim naj bi se vse abdonavske drže- ve obvezale skrbiti za ohranitev sa- danjega reda in sedanjih mej v Osr- dnji Evropi.

Mussoliniju se očitno mudi, ker se bliža čas, ko namerava začeti vo- jno proti Abesiniji, pa bi se rad v Ev- ropi zavaruoval proti presenečenju —. Zato sili in prigovarja posebno v Parizu, naj bi Francija ugodila pot, da se podonavski pakt čim prej skle- ne.

Kakor izgleda, povzročata največje težkoče za sedaj Jugoslavija, ki je ni mogoče tako zlepa prepričati, da se je vse dosedanje nerazpoloženje in

celo sovraštvo rimske vlade napram- nej spreminilo v samo ljubezen iz- zgolj nesebičnih namenov. Možem, ki vodijo usodo Jugoslavije, se zdi bolj verjetno, da bi si Italija s podonav- skim paktom rada samo zasigurala hrbet za čas bojev v Vzhodni Afriki ter da bi pozneje, če ji pojde v A- besiniji dobro, začela obračati svoje pa- gledе tudi po evropskih sosedih. Seve- da bi bila v takšnem slučaju najprej na vrsti Jugoslavija, proti kateri bi ojačeni italijanski fašizem usmil- svoje ekspanzionistične načrte.

Previdnost je torej utemeljena in bo gotovo prišla do veljave tudi na predstojeci konferenci držav Male- tante, ki se bodo te dni posvetovali o skupnem nastopu v tej in drugih zadevah.

Parada avstr. čet. pr. I. Suschniggom

RAZNE VESTI

V Berlinu ima italijanska vlada novega zastopnika v osebi dr. Ber- narda Attolice.

Avstralija namerava spet odpreti svoja vrata priselencem; to namero je izrazil min. predsednik Lyons, ker se je gospodarski položaj v Avstrali- ji znatno izboljšal.

Na manovre češkoslovaške vojske je odpotovalo iz Moskve posebno o- loš poslanstvo rdeče vojske pod vodstvom komandirja Šapošnikova, ki je bil v carski vojski polkovnik.

V Aljaški sta se smrtno ponesreči- la sloviti ameriški letalec Wiley Post in filmski igralec Will Rogers.

Nemiri so imeli v Albaniji, kjer se je uprl en del vojske in policije. V Ti- rani je bil umorjen general Gighliar- di in v bojih je bilo ubitih kakšnih 60 oseb. Vlada izjavlja, da je uper- zatrla ter da obvladuje položaj. Vsta- ja so baje zanetili elementi, ki so I- taliji nenaklonjeni ter bi radi rešili Albanijo njenega varuštva.

Bogato najdišče diamantov so izše- dili baje v Italijanski Somaliji v kra- ju, ki je 160 km oddaljen od abesin- ske meje.

Ugrabljenega angleškega novinarja nekega Garetha Jonesa, posebno po- ročevalca "Manchester Guardian", so kitajski roparji ubili, ker niso pra- vočasno prejeli 20.000 dolarjev odku- pine, ki so jo zahtevali. Policija je to- lavaje zasledovala ter jih pet ustre- lila.

Odpuščenim vojakom, ki se nana- ravajo naseliti v vzhodnih pokraj- nah države, penja bolivijska vlada vsakemu po 20 ha zemlje. Koloniste bo vlada podpirala tekem enega I- ta, preskrbeli jim bo poljsko orođe in seme ter brezplačno prepejati njihove družine na nove naseljbe.

Radi goste megle sta trčila v irskih vodah angleška parnika "Laurentie" in "Napier Star". Šest mornarjev je pri tem zgubilo življenje in pet jih je bilo ranjenih.

Mussolinijeva sinova sta se odpe- jala v Afriko, kjer bosta baje služila pri letalstvu.

Na radio razstavi v Berlinu je iz- bruhnil velik požar v glavnem raz- stavnem stolpu, v katerem se je na- hajala tudi restavracija. V njej je bi- lo nekaj gostov, ki so jim plameni za- pri pri pot ter so jih ognjegasci utegnili rešiti šele po hudih naporih. Dvajste oseb je bilo ranjenih.

Nad ruskim mestom Rostovom, ob Donu, je divjal silen vihar, tekem ka- terega se je zrušilo 26 hiš. Petnajst oseb je bilo ubitih, mnogo ranjenih in več konj so umorile strele.

Pri gradnji nove berlinske podze- meljske železnice je nastal usad v dolžini 50 metrov. Zemlja je pokopa- la 20 delavcev, ki jih niso mogli re- šiti.

Mati avstrijskega kancelarja Schu- schniggaja je umrla te dni na Dunaju. Imela je 63 let.

Ekvadorski državni predsednik je skušal vpostaviti diktaturo, pa mu ni uspelo, ker vojska ni potegnila z- njim. Predsednik V. Ibarra je bil a- retiran ter se je moral odpovedati predsedništvu. Državne posle je pre- vzel bivši notranji minister dr. Pous in kongres ga je potrdil kot novega predsednika.

V okolici Neaplja so imeli hud vi- har, ki je povzročil tudi več človeš- kih žrtev. Med mrtvimi in ranjenimi so povečini ženske in otroci.

Kongres komunistične internaciona- le se je zaključil v sredo. V komunis- tično stranko je sedaj vpisanih 3 mil. 138.000 članov; od teh jih živi izven Sovjetske Rusije 758.000.

Za vojne priprave v Vzhodni Afriki je potrošila Italija v juliju 375 mili- jonov lir.

ARGENTINSKE VESTI

Še o tiskovni svobodi

O vladnem dekretu, nanašajočem se na obveščevalne agencije, smo že par krat pisali. Dekret je izzval hud odpor, kateremu se je morala končno vdati tudi vlada. Notranji minister je izročil besedilo ukrepa državnemu pravniku dr. Rojasu, da ga prouči in sporoči vladi svoje mnenje. To je navedeni že storil. Izjavil je, da je dekret v toliko protustaven, v kolikor določa omejitve za izvrševanje nevinarske obveščevalne službe in v 1.0 likor prepušča izvršni oblasti, da odloča, ali so vesti v skladu s postavitvami ali ne. O tem sme odločiti samo sodna oblast ter narekovati kazni, če se je zakon prekršil.

Na podlagi tega odgovora je vlada svoj dekret sprejela. Obveščevalnim agencijam ne bo treba prepisovati telegramov, ki jih odpošiljajo, v posebno registrirano knjigo, ne bo jim treba polagati kavejke in smeje bodo svobodno oddajati svoje vesti, držec se že prej javljanih poštinih predpisov.

NAROČNIKOM IN PRIJATELJEM

Ker ima avgust pet sobot in izhaja naš list štiri krat v mesecu, bomo pre skočili prihodnjo soboto. Naslednja številka "Novega lista" izide torej 7. septembra.

Prodajalna jestvin in točilnica vina

BRATOV KURINČIĆ

Ul. Chiclana 3899, vocal Castro

U. T. 61 (Corrales) 3681 - Bs. As.

Naročila se sprejemajo tudi po telefonu. - Pripravi prostori za sestanke naših rojakov. - Ob nedeljah vhod za CASTRO 2296.

KROJAČNICA IN TRGOVINA "MOZETIĆ"

Osorio 5025 — Bs. Aires (Paternal)

Živinska razstava

V prostorih družbe "La Rural", v Palermu, se je vršila vsakoletna velika živinska razstava. Otvoritvene slovesnosti sta se udeležila tudi predsednik republike in pa brazilski poljedelski minister, ki se je preteklo dni mudil v Buenos Airesu.

Največje zanimanje je vladalo za razdelitev nagrad in za javno dražbo, ki se je vršila v ponedeljek. Najboljšega plemenskega bika shorthornsko pasme so prodali za 45.000 pesov. Razstavili so ga živinorejci A. Seré in sinovi.

Martínez de Hoz umrl

Bivši guverner pokrajine Buenos Aires Martínez de Hoz, o katerem so mnogo pisali vsi listi povodom dogodka v La Plati in ki se je moral ož. povedati svojemu mestu, ko je osrednja vlada poslala v pokrajino interventorja, je v ponedeljek umrl.

Proces proti Valdezu Cori

Senatna komisija, ki je raziskovala krvavi dogodek v senatu, je v glavni zaključila svoje delo ter bo v ponedeljek predložila visoki zbornici svoje poročilo.

Sodna preiskava proti morilecu sen. Bordabehereja se pa še nadaljuje in niso še bile zaslizane vse priče. Sodnik je privoili v to, da bo mati umrjenega senatorja nastopila kot tožeča stranka.

Postopanje proti zasebnemu tajniku poljedelskega ministra dr. Dugganu, ki je bil obdolžen, da je steno-grafe nagovarjal, naj bi po krivni pričali, je bilo te dni ustavljeno. Sodnik je prišel do prepričanja, da Duggan ni imel namena navajati steno-grafe k zločinu.

Vprašanje buenosaire'kih veleposestev

Argentiniija je dežela ogromnih veleposestev, ki tvorijo veliko oviro za njen lepši in hitrejši gospodarski razvoj. Ogromne razsežnosti zemlje se neobdelane in se na njih pase kveljenu živina. Tako ima v buenosaire'ški pokrajini 50 družin — takozvanih "starih" družin — več ko eno šestino vse zemlje v svojih rokah. Družina Alzaga Unzué, na primer, poseduje sama 412.000 hektarjev.

Krojaški mojster

Dipl. v Buenos Airesu

Izdeluje obleke po najnovjšem kroju, iz najboljšega blaga ter po nizki ceni

JOSIP FAGANEL

Solis 1235 (blizu Constitución) — U. T. 23-7902

Veleposestva segajo v mnogih slučajih do naselbin in mest ter ovirajo njih nadaljnji razvoj.

Socialisti so v buenosaireškem senatu predložili načrt, po katerem naj bi se veleposestva začela cepiti. Vlada naj bi se domenila s Pokrajinsko banko, da razdeli vso zemljo, ki jo sama poseduje, in pa ono, ko pojde rahi hipotek na dražbo, na manjše parcele, od katerih naj bi nobena ne presegala več ko 300 ha. Dolež se je namreč dogajalo, da so zadolžena veleposestva prehajala neokrnjena iz roke v roko in da jim "mali človek", knetovalec, ni nikakor mogel doživeti.

Revolucijo so napovedovali

V zadnjim času so se začele širiti vesti, da se v republiki pripravljajo nova revolucija, pri kateri bi sodelovali tudi radikali z dr. Alvearjem, bivšim državnim predsednikom, na čelu.

Vodstvo radikalne stranke je te govorice odločno zanikalo. Dr. Alvear je podal izjavo, v kateri pravi, da radikali ne mislijo na nikako revolucijo, pač pa se pripravljajo, da pokažejo svojo moč pri bodočih volitvah.

Razporoko bi radi uvedli

Z vprašanjem razporoke se je argentinski kongres svoj čas že bavil. Po daljši razpravi pa je zavezni zakonski osnutek običaj v arhivih in mirno zadremal. Socialistični poslanci nameravajo spet sprožiti to vprašanje ker so kongresu predložili nov zakonski osnutek za razporoko. Po tem osnutku naj bi se razporoka dovolila v slučajih zakonolomstva, dvoženstva, ogražanja življenja žene ali skupnega otroka, napeljevanje k prostiuciji, grdega postopanja, neizprijevanja zakonskih obveznosti, v slučajih nemoralnega življenja, telesne nesposobnosti in kronične bolezni, ne pobiljšjivega pijančevanja, — za pravljivosti, radi neskladnosti značjev, za slučaj obsodbe na več ko tri leta ječe itd.

Predlagatelj pa menda niti sami nimajo preveč upanja, da bo zakonski predlog sprejet, marveč je zelo verjetno, da bo običaj v senatu, tudi če bi ga spodnja zbornica odobrila.

Jetnika iz ječe — policaji pod ključ

V San Martinu, pokr. Santa Fe, je preiskovalni sodnik Palamedi odredil aretacijo tamošnjega policijskega komisarja ter več policajev. Ko so bili v službi, sta jim utekla iz zaporov dva nevarna zločinca, brata Juan in José Ballarino.

Demokratska manifestacija

Preteklo soboto se je vršil na trgu "Once" velik shod, ki sta ga sklicali socialistična in demokratsko-napredna stranka v znak protesta proti zavratnemu umoru senatorja Bordabehereja ter kot afirmacijo svobode in demokracije proti nasilju.

Na prostranem trgu se je bila zbla ogromna množica in shod je bil ena izmed največjih manifestacij, kar jih je Buenos Aires videl v zadnjem času. Nastopilo je več govornikov, ki so ožigosali zavratni umor, dali duška svojemu ogorčenju ter izpričali svojo globoko vero v končno zmago demokracije.

Prireditvev Sokola Bs. Aires I.

V soboto, 7. septembra, priredi Sokolsko društvo Buenos Aires I. v sokolski dvorani ul. San Juan 782, veliko prireditev v proslavo rojstnega dne našega mladega vladarja kralja Petra II., vrhovnega staroste Saveza Sokola kraljevine Jugoslavije.

Na prireditvi sodelujejo tudi Češko slovaški in Ruski Sokol, moški zbor in orkester I. D. "Tabora", vokalni trio "Odeon", ter Jugosl. podporno društvo iz Berissa, ki ho vzpizorilo igrokaz v enem dejanju "Nada Istre" kar je dokaz, da so se prireditelji spomnili tudi naših zaslužjenih bratov, na tužno Istro. Spomin na našo Gorisko in njenega nesmrtnega slavca Simona Gregorčiča pa nam ho obudila deklamacija "Soči". Spored obsega celo vrsto prav zanimivih točk in bo gotovo privabil na prireditvev prav mnogo naših izseljencev.

Prireditvev prične ob 9. zvečer. Po sporedu ho ples, srečkanje in še marsikaj drugega, kar ho prijetno presenetilo udeležencev.

Ponovitev "Treh vaških svetnikov"

Na splošno željo se ponovi v nedeljo, dne 15. septembra, in sicer v prostorih "Tabora", ul. Paz Soldan 4324, veselobira v treh dejanjih "Trije vaški svetniki", ki je žela pri nedeljski uprizoritvi lep uspeh. Prireditvev se ho vršila popoldne. Začetek ob 16. uri. Vstopnina za moške: \$ 0,80, za ženske \$ 0,50.

PRIREDITEV ZA ŠOLO

Z veseljem ugotavljam, da sem na lokdaj tu, v Buenos Airesu, prisostvoval tako brezhubni in raznoliki prireditvi, kakor je bila ona, ki jo je minulo nedeljo priredil "Tabor" v prid slov. šoli. To beležim stem večjim zadovoljstvom, ker se je proti tej prireditvi — kakor sem slišal z več strani — vršila potajna gonja in, bolj na tihem, celo druga prireditvev. Vse to z namenom, da bi se "Tabarova" veselica bojkotirala; brezvestnežem pa se to ni poslečilo, ker so naleteli na močno oviro: na razumnost naših izseljencev, ki so vkljub zlobnemu razgovarjanju do dobra na polnili dvorano v ul. Alsina.

Potrebno bi pa bilo, da se to početje brezvestnežev ožigosa, kakor za služji, da ho ostalo zapisano na stramtorni strani zgodovine našega izseljenstva. Potrebno bi bilo tudi, da se odprejo oči nekaterim našim mlajšim rojakinjam in rojakom, ki v dobri veli slede tem elementom, misleč, da je tako početje v skladu s toliko izrabljano delavsko solidarnostjo, do čim je resnica vsa drugačna; nasledli so nekaterim izkoriščevalcem in jih podpirajo sebi in skupnosti v škodo!

Prehajajoč k oeni prireditvev moram podčrtati pred vsem sledeče; vpoštevajoč, da so vsi, ki so nastopali, le diletantje, in to v vseh panogah, hočem pibiti, da so vsi, brez izjeme, kar najbolje izvršili svojo nalogo. Nekateri izmed igralcev so celo že daleč ven iz diletantizma ter bi lahko delali čast tudi poklienim igralnim družinam.

Vidno ojačeni in dobro uglašeni društveni orkester je otvoril priredimila na sporedu Štolzova overture "Iz polabskih gajev". Dobro je bila

naštudirana in izvajana, le škoda da so poslušalec motili prihajajoči udeleženci, ki se — na žalost — še vedno ne morejo navaditi na točnost.

Kar se še godbe tiče, bi bilo želeli, da bi med odmeri bolj gosto svirala. Sledili so nastopi naših malčkov, ki so nam spet pokazali svojo marljivost v učenju in svojo ljubezen do materinščine, doprinesli pa so tudi dokaz o požtvovalnosti svojih vzgojiteljev oziroma učiteljev.

Vsi malčki so želi obilno odobravanje za svojo pridnost in sposobnost.

Rojak Josip Košuta nam je nudil nekaj trenutkov res lepe umetniške glasbe. "Nocturno" od Chopina je donel vzvišeno iz njegovih gosli; precej težke pasaže je hvalevredno obvladal, le tu pa tam bi se bil morda lahko milejšje izrazil; na klavirju ga je posrečeno spremljala Marica Mavčeva.

V največji meri je presenetil poslušalec "Taborov" moški zbor, pri katerem smo ugotovili prav razveseljiv napredek. Pesmi "Ljubezen in pomlad", od Nedveda", in "Vasovalee", od Adamiča, sta bili brezhubno zapeti.

Dramski odsek pa je spet enkrat izvršil svojo nalogo v splošno zadovoljstvo. Veselobira "Trije vaški svetniki" je nudila izreden užitek in razvedrilo izzivala je salve smeha ter je občinstvo nagradilo požtvovalne igralce z burnim odobravanjem, nekaj krat celo pri odprtem odru.

Rojak Gustav Dečman je imel v vlogi župana Porente spet enkrat svoji veliki dan ter ni prav nič skoparli s svojo igralsko nadarjenostjo; tu pa tam jo je nekoliko po "iblansk" zavil, kar pa ni prav nič motilo. Izbornu mu je sekundirala ga. Pavla

Štrukljeva kot županova žena Urška; ustvarila nam je nad vse posrečen tip oblastne gospodinje.

Amalija Berginčeva je prav dobro pogodila že bolj romantične hčerke imovitih gruntarjev, do ušes zaljubljenen v "gospoda učitelja". Tu pa tam se ji jeziček še nekoliko zaplete, a ta hiba ho z vajami v glasnem govorjenju gotovo kmalu odstranjena in obeta gčna. Berginčeva postati res prvovrstna igralna moč. Kakor je bilo pričakovati, nam je rojak Vladimir Blaznik tudi ta krat podal posrečen tip mladega vaškega učitelja. Če bi se igra ponavljala, ki mu svetoval, naj ho morda v prizorih s Pá nico nekoliko bolj nežen, ob zaključku igra ho sicer vesel, a bolj resen.

Duo Jakec in Marjanca, rojaka Martin Keber in ga. Helena Godinova, sta tudi mnogo doprinesla k uspehu igre; posebno prvi je v gotovih momentih prav dovršeno podajal vlogo še nainvega kmečkega fantu.

Prav tako dobro sta tudi "svetnik" kolar Simec in pek Bavdek (rojaka I. Bergine in V. Godina) izražala svojo zadrego in bojazen, da prideho stari grehi na dan. Potovka Lenčaka je dobro igrala, le nekoliko se ji je poznalo, da ni lahko živeti se v vlogo starke. Naš Zivec je bil oblasten župnik. Skrbno izvajane so bile tudi vse ostale, manjše vloge.

Po končanem sporedu se je pričela prasta zabava, ki so jo mladi in tudi starejši izrabili, da ho se ob lepih zvokih društvenega orkestra sukali po dvorani, dočim je v otrepečevalnih prostorih obmevalo petje improviziranih pevskih zborov.

Vladalo je najboljše razpoloženje; kakršnega ni najiti na vsaki prireditvi.

S.-č.

ČUVAJTE IN OSIGURAJTE SVOJE PRIHRANKE

Kadar otvorite račun v zavodu Banco de Boston (za začetek Vam zadostuje samo \$ 5) zavedajte se, da Vam nudi največjo sigurnost. Vsak posel boste izvršili v nekoliko trenutkih. Vaši prihranki bodo zajamčeni z vsem našim imetjem, s kapitalom in rezervo naše Centrale v Bostonu. Če živite na deželi, nam lahko dostavite denar po pošti. Tu boste našli najboljšo postrežbo za svoja denarna nakazila v domovino ter za prodajo ladijskih voznih listkov za odhod in povratek. Spomnite se, da je naš

JUGOSLOVANSKI ODDLEK

odprt od 9. do 18. ure, ob sobotah pa od 8.30 do 11.

THE FIRST NATIONAL BANK OF BOSTON

FLORIDA 99

PUEYRREDON 175

Av. Gral. Mitre 301 (Avellaneda)

Córdoba 1223 (Rosario)

Jugoslovensko Sokolsko društvo Buenos Aires I.

VABI NA

PROSLAVO

ki se bo vršila 7. septembra t. l. v počastitev rojstnega dne Nj. vel. kralja Petra II., vrhovnega staroste Saveza Sokola Kraljevine Jugoslavije, v sokolski dvorani ul. San Juan 782. ob 9. uri zveer.

Bogat spored

Po sporedu: Ples do zore, srečkanje in razna iznenadenja.

Vstopnina: Moški: rezervirana mesta \$ 3.— in 2.—; navadna sedišča \$ 1.—. Ženske: \$ 0,50.

K obilni udeležbi vabi jugoslovan. izseljenke in izseljence

UPR. ODBOR

Banco Germánico DE LA AMERICA DEL SUD

Av. L. A. Alem 150 — BUENOS AIRES — 25 de Mayo 149—59

PODRUŽNICE V JUŽNI AMERIKI:

BUENOS AIRES	CHILE	BRASIL	PARAGUAY
Mercado de Abasto	SANTIAGO	Río Santos	C. pres. Franco
Corrientes 3223	VALPARAISO	SAO PAULO	ASUNCION

HRANILNICA:

Komu boste zaupali svoje prihranke?

Banco Germánico Vam nudi popolno varnost in primerne obrestil.

DENARNE POŠILJKE:

Potom katere banke boste poslali de nar svojim domačim?

Banco Germánico sprejema vso odgovornost, da bo Vaš nalog najtočneje, najhitreje i najvarneje izvršen.

VOZNE KARTI:

Kje boste kupili ladijsko vozno karto?

Banco Germánico je predstavnica vseh parobrodskih družin in Vam more nuditi bodisi vozovnice bodisi pozivnice po najugodnejših pogojih.

IZSELJENSKA POŠTA:

Kam naj Vam pošiljajo pošto, če nima te stalnega bivališča?

Banco Germánico raspolaga s posebnim oddelkom za izseljensko pošto, ki Vam jo hrani ali brezplačno pošilja na Vaš najnovejši naslov.

Naše uradne ure: od 8½ do 7 zvečer; ob sobotah do 12½.

SIGURNOST! BRZINA! USLUŽNOST! POVERJENJE

VARNOST — HITROST — ZAUPANJE — VLJUDNOST

SLOVENCI DOMA IN DRUGOD

VESTI IZ DOMOVINE

ZAKONODAJNO POOBLASTILO VLADI

Stojadinovičeva vlada je bila predložila skupščini zahtevo glede splošnega zakonodajnega pooblastila, ki naj bi ji omogočil, da bi tekom parlamentarnih pooblastil neovirano izvršila revizijo cele vrste zakonov, pred vsem politične narave.

Kmalu pa se je izkazalo, da predlog, kakor je bil stiliziran, ne bo prošel ne v skupščini ne v senatu. Mno opozicije so tudi člani vladne večine zahtevali, da vlada natančno navede predmete, na katere bi se nanašalo zakonodajno pooblastilo. Zato je o tem vprašanju na novo razpravljali ministri sveta ter sklenil omiliti svoj zahtevo. Vlada se zadovoljuje s tem, da sme revidirati samo tri politične zakone, in sicer: zakon o volitvah narodnih poslancev, zakon o društvih in zborovanjih ter zakon o tisku. Vlada je pristala tudi na sodelovanje narodne skupščine in senata pri teh reformah na ta način, da izostane razprava in sklepanje v plenumu narodne skupščine in senata in bosta zakonske predloge proučevala samo skupščinski in senatski odbor.

Ta sklep ministrskega sveta je vzbudil v političnih in parlamentarnih krogih odkrito zadoščanje. Pooblastilo, kakor ga je vlada prvotno zahtevala, imata v Evropi samo nemška in italijanska vlada.

STRAŠNA SUŠA V HERCEGOVINI

Pred nedavnim smo poročali o hudi suši na dalmatinskih otokih. V začetku julija pa je bilo ob Jadranu več neviht, ki so prinesle zaželjeni dež. Suša pa še nadalje pritiska v Hercegovini in dela hudo škodo žitarjem in tobaku. Krompirja bo komaj za 2000. V mnogih vaseh primanjkuje voda in v velikih skrbih so živinorejci, ker je vedno manj krme za živino.

LJUBLJANSKE STROKOVNE SOLE

Ljubljana ima več strokovnih šol, ki prav dobro napredujejo. In tako je tudi prav, saj nudijo svojim gostem praktično izobrazbo, s katero se človek dandanašnji najlažje prepriča do družbe.

Najvažnejša je srednja tehniška šola, na kateri poučujejo arhitekturo, gradbo, elektrotehniko, mizarstvo, strojarstvo, rezbarstvo, kiparstvo, keramičarstvo, pletarstvo itd.; seveda je pouk razdeljen na več oddelkov; posebna ženska obrtna šola ima tudi tri posebne oddelke. Letos je bilo vpisanih 428 učencev in 165 učenk.

Ugodno se razvija tudi Trgovska akademija, ki je štela ob zaključku leta 77 dijakov in 120 dijakin. Učiteljska šola, v kateri sta združena bivše moško in žensko učilišče, je štela v preteklem šolskem letu 77 uencev in 125 gojenk.

Učiteljska šola, v kateri sta združena bivše moško in žensko učilišče, je štela v preteklem šolskem letu 77 uencev in 125 gojenk.

Zobozdravnika

Dra. Dora Samojlovich de Falicov
Dr. Félix Falicov
Dentista

Trelles 2534 - Donato Alvarez 2181
U. T. 59 La Paternal 1725

KROJAČ

IZVRŠJEM VSA V TO STROKO SPADAJOČA DELA, Obleke od \$ 55 do 120. Hlače fantazija od \$ 10-28. Delo prvovrstno. Blago iz najboljših tovarn. Olajšave za plačevanje

"PRI PUŠKI"

DONATO ALVAREZ 2251

sem prevzel ter bom skrbel, da bodo v vsem zadovoljni cenj, roki, katerim se priporočam za obisk

ANDREJ REBEK

KROJAČ

IZVRŠJEM VSA V TO STROKO SPADAJOČA DELA, Obleke od \$ 55 do 120. Hlače fantazija od \$ 10-28. Delo prvovrstno. Blago iz najboljših tovarn. Olajšave za plačevanje

MAKSIMILIJAN SAURIN

VARNES 2191 Buenos Aires (nasproti postaje La Paternal) — U. T. 59—4271

KRALJ PETER NA TRIGLAVSKIH PLANINAH

V spremstvu svojega angleškega vzgojitelja ter nekaterih drugih oseb se je mudil mladi kralj Peter sredi julija na triglavskih planinah. Povzpelo se je iz Krme do Staničeve kočice, odkoder je občudoval naš krasni Triglav, naslednjega dne pa se je vrnil čez Prag in Vrata na Bled.

OBLETNICA RADIČEVE SMRTI

Prejšnji četrtek, 8. t. m., so po vsej hrvaški državi proslavljali sedmo obletnico tragične smrti voditelja Hrvaške seljaške stranke Stjepana Radiča. Ki je podlegel težkim ranam zadobljenim na seji narodne skupščine dne 20. junija 1928.

ŽEPARJI NA KONGRESU

V Ljubljani se je bilo pojavilo tekom evharističnega kongresa mnogo žeparjev, ki so se spravili na ure, verižice in denarnice. Državno tožilstvo je prejelo že do 100 ovadb proti neznanim žeparjem. Nekemu človeku so odnesli celo črevlje, ko se je na Rakovniku sezul ter legel v travico, da bi si odpočil. Računajo, da so žeparji odnesli najmanj 12.000 din gotovine ter za 23.500 Din raznih dragocenosti.

NEREŠENE PROŠNJE

Prejšnja narodna skupščina ni bila baš delovna. Novi odbor za prošnje in pritožbe je ugotovil, da je v arhivih narodne skupščine običalo 9.000 nerešenih prošenj.

PRED OBNOVO "ORLA"

Po Ljubljani so se v krogih prijateljev sedanega notranjega ministra dr. Korošca začele širiti, kmalu po evharističnem kongresu, vesti, da bo v kratkem obnovljena telovadna organizacija "Orla", ki je bila svoj čas razpuščena.

"Slovenski narod" poroča, da so te govornice našle potrditev v tem, da je bil sportsnemu klubu "Ilirija" odpovedan stadion, ki ga je klub imel v najemu in ga je po "Orlu" prevzelo posebno društvo. "Orla" bo obnovljen s posebnim zakonom, ki ga bo izdala vlada na osnovi pooblastil, ki jih je zahtevala v narodni skupščini.

UREDITEV JUGOSLOVANSKIH ŠKOFIJ

Iz Beograda napovedujejo, da bo papež v kratkem izdal posebno bulo, s katero se bo končno javno uredila razmejitev škofij v Jugoslaviji. — katere škofije, zlasti na državni meji napram Madžarski, namreč še vedno nimajo urejenega svojega področja in spadajo pod nadškofije, ki imajo svoj sedež na Madžarskem.

Apostolska administratura v Subotici bo povzdignjena v samostojno bačko škofijo, v Petrovgradu pa bo sedež nove banatske škofije; obe bosta spadali pod beograjsko nadškofijo. Predurejena bo tudi cerkvena uprava v Vojvodini, ki je še vedno podrejena kalóčki in čanatski nadškofiji, ki imata svoj sedež na Madžarskem. Jugoslavija bo tako postala v cerkveno-upravnem pogledu samostojna v skladu z državnimi mejami ter se bodo s tem odstranile razne nevednosti. Obenem potrjujejo v beograjskih cerkvenih krogih tudi vest, da bo v kratkem imenovan jugoslovanski kardinal, kar bo izboljšalo in poglobilo odnose med Jugoslavijo in Vatikanom.

DVA TRZIČANA UTONILA V JADRANU

Italijanski ribiči so blizu otoka Cre sa našli prevrnjen in poškodovan zločljiv športni čoln ter so to najdbo objavili oblastem. Kmalu so ugotovili da je bil čoln last dveh zasebnih uslužbencev iz Trziča, ki sta odšla na Jadran na odhiti ter sta v gimijastem čolnu vozarila ob obali. Zasačil ju je vihar, ki ju je zanesel daleč od obale; čoln se je prevrnil in oba sta utonila. Ponesrečenea sta Jože Ude in France Tadej.

ANGLEŽI NA OBISKIH

Splitsko pristanišče sta obiskali angleški križarki "Delhi" in "Durham", na katerih je vkraenih okrog 800 mornarjev in častnikov. Gostje so ostali v Splitu teden dni ter so v tem času priredili v mestu razne sportne tekme, pa tudi izlete v okolico.

IZSELJENCI ZAPUŠČAJO DOMOVINO

Povodom evharističnega kongresa so prispele v domovino večje skupine izseljencev iz evropskih dežel, pa tudi iz Severne Amerike. Pomudili so se v starih krajih par tednov, na kar so se spet začeli vračati v tujino. Tako se je 12. julija odpeljalo iz Maribora kar 700 izseljencev.

MARIBORSKA TEKSTILNA INDUSTRIJA

Mariborska tekstilna industrija se je v zadnjih letih že prav lepo razvijala ter krije dovršen del vseh državnih potreb po tkaninah. Tekstilna podjetja zaposlujejo nad 5.000 delavcev, ki prejema letno nad 15 milijonov Din mezd. Največje podjetje je Hutter in drug; ima 1.100 delavcev ter izdela letno 5 milijonov metrov blaga; na drugem mestu je podjetje Doctor in drug, ki zaposluje 1.000 oseb in izdela letno 3 in pol milijon metrov blaga. Druga podjetja pa so manjša ter se bavijo s specialnimi izdelki.

VODJA RADIKALOV O POLITIČNIH VPRAŠANJH

Dr. Laza Marković se je mudil po Bosni, Hercegovini in Dalmaciji na agitacijskem potovanju in je imel več konferenc s pristaši radikalne stranke.

V Splitu je povedal, da se snuje zajednica med radikalno stranko, Slovensko ljudsko stranko ter Jugoslovansko muslimansko organizacijo. Vse tri stranke hočejo s svojo zvezo dokazati svoj jugoslovanski značaj. "Mi nočemo snovati kakšne fronte proti Hrvatom", je dejal radikalni voditelj, "ker je to nasprotno našemu pojmovanju jugoslovanstva. — Kdor je Jugoslovčan, ne more biti proti Hrvatom. Jaz sem Jugoslovčan zato, ker sem Srb, in istotako je Jugoslovčan vsak Hrvat vprav zato, ker je Hrvat. V tej točki mi popolnoma soglašamo z dr. Koroščem in dr. Spahom, ker tudi onadva pojmujejo jugoslovanstvo v tem smislu".

Naglašal je dalje, da temeljijo vse navedene politične skupine na demokraciji in parlamentarizmu ter so nasprotni vsakemu fašizmu, hitlerizmu in vsemu, kar jima je podobno. Za vzor so jim velike zapadne demokracije: angleška, francoska, belgijska.

Dr. Laza Marković se je dotaknil tudi hrvaškega vprašanja ter dejal: "Kar se tiče našega političnega stališča do hrvaškega vprašanja, smatramo in javno izjavljamo, da imamo v državni Hrvati pravico do iste ga mesta kot Srbi. Mi smo za sporazum s Hrvati v vseh osnovnih državni vprašanjih na temelju iste državne misli. Mi radikalni smo bili prej za načelo večine in smo prakticirali preglasovanje. Danes smo za politiko sporazuma. Prej smo zagovarjali centralizem. Danes nismo več centralisti in hočemo prenesti najvažnejši del državne uprave na občine, srezje in banovine. Ta prenos si zamišljamo kot stvarno in zelo resno reformo, kot je v naši državi še ni bilo. Ako to izvedemo dosledno in lojalno, bi s tem odpravili vsaj 70 odstotkov vseh hrvaških pritožb. Ker se diskusija o hrvaškem vprašanju more vršiti šele takrat, ko bodo od Hrvatov izvoljeni zastopniki mogli predočiti svoje želje, bo treba skrbeti, da se jim ta možnost kmalu nudi in da tu di Hrvati sami svoje predloge stvarno utemeljuje."

Počastitev bazoviških žrtev

Povodom obletnice usmrtnice naših primorskih mornarjev Bidozca, Marušića, Miloša in Valencića se bo vršil 8. septembra v društvenih prostorih "Tabora", komemorativen sestanek v počastitev njihovega spomina, in sicer ob 5. uri popoldne.

Odbor "Tabora"

VESTI S PRIMORSKEGA

Pomanjkanje vode v Puli

Radi velike vročine je začelo v Puli primanjkovati vode. Prefekturni komisar je izdal strogo naredbo, ki prepoveduje točiti vodo pred 6. uro zjutraj in po 4. popoldne. Za prestopke so določene velike kazni. Po 17 letih od "osvoboditve" je puljsko prebivalstvo tudi to učakalo.

Nesreča z bambo

Vojaški oddelek je imel pri Pazinu vežbe v metanju ročnih bomb. Vojaki so na gmajni, kjer se je vršilo vežbanje, pozabili neeksplodirano bomo. Našel jo je deček Josip Dorčić ter se začel z njo igrati. Navarno orodje pa mu je v rokah eksplodiralo ter ga razneslo.

Zaradi tihotapstva

Okrog 50 oseb iz Golaea v Čičaciji je bilo zaprtih nekaj časa v bistriških zaporih, ker so jih financarji za sačili pri tihotapljanju robe iz reške svobodne cone. Vse aretirance so izpustili, a niso jim dali, da bi se dolgo veselili svoje svobode. Kmalu so prišli visoke denarne kazni, ki znašajo skupno okrog pol milijona lir. — Takšne vsote vsa vas ne zmore. Eden izmed tihotapev, neki Josip Jurišević, po domače Boštjanov, je bil obsojen na 150.000 lir denarne kazni. Če bodo ta denar s silo hoteli izterjati, bo Golae gospodarsko popolnoma upropaščen.

Protifašistični listi o Julijski Krajini

Emigrantsko glasilo "Istra" piše: V zadnjem času prinašajo antifašistični listi vedno več vesti o našem ljudstvu in njegovih težkih razmerah. Poročila so po večini posneta iz našega lista. Veseli nas, da pridejo glasovi našega trpečega človeka on kraj meje tudi med italijanske antifašistične čimtelje. V zadnji številki z dne 12. t. m. je prinesla "Giustizia e Libertà" krajši dopis s Sušaka v katerem opisuje v glavnih potezah težke razmere, ki vladajo v Julijski

svoji k svojim!

Slov. Babica

Dipl. v Pragi l. 1908 in v Bs. Airesu 1915, zdravi bolne ženske. — Sprejema porodnice v oskrbo z dežele in mesta. Sprejema od 7. do 21., ob nedeljah in praznikih pa do 20.

FILOMENA BENEŠ-BILKOVA

LIMA 1217 U. T. 23—3389

ROJAKI!!

PRI ŽIVCU

v znani restavraciji, boste najbolje postreženi.

ZBIRALIŠČE SLOVENCEV.

Lepi prostori, pripravljeni za svatbe — Prenosišča \$ 0.70
Za obilen obisk se priporoča cenj. rojakom lastnik

EMIL ŽIVEC

PATERNAL Osorio 5085

ALBERT BELTRAM

priporoča cenj. rojakom svojo trgovino črevljev, sušskih potreščin in tobakarno. Ima veliko izbero copat in nudi najbolj ugodne cene

Dto. Alvarez 2288, esq. Trelles

Krajini. Med drugim piše, da je prebežalo čez mejo okrog 200 mladeničev, ki so bili poklicani k vojakom in ki bi bili gotovo poslani v Abesinijo. Ljudstvo v Julijski Krajini je abolutno proti vsaki vojni v Afriki. Fašisti so hoteli naše ljudi preslepiti z velikimi obljubami o še večjih delih v italijanskih kolenjah v vzh. Afriki. Porazno so vplivale novice o tropičnih boleznih in o nezdravi klimi, ko so se vračali prvi bolniki. Nada-lje piše, da so med ljudstvo razširjeni tajni slovenski in hrvaški listi, ki krojijo posebno med mladino. Borba proti slov. jeziku je v polnem teku. Fašistična škola (vesecovi fašisti) Santin in Margotti odstranjujejo še zadnje ostanke slovenskega in hrvaškega jezika iz cerkve. Zato je ljudstvo zelo ogorčeno nad cerkvenimi oblastmi. Pravi, da se ljudstvo zelo poteguje za tiste redke slovanske duhovnike, ki so kljub neprestanemu preganjanju še ostali. Konfinaacijska komisija deluje noč in dan. Zelo zanimiv je odlomek: "Fašistično gospodarstvo spreminja socialni značaj slovanskega prebivalstva."

V Jugoslaviji malo govore o zblizanju z Italijo. Časopisi o tem ne pišejo. Prijateljskemu paktu z Italijo so naklonjeni le izvozniki lesa in živine. Ti so tudi naklonjeni vojski v Afriki, ker so tako mogli prodati Italiji vse zaloge lesa tudi gnilega (?), ki se je zaradi krize nagromadil v jugoslovanskih skladiščih."

Nikdar ne vidi slovenski otrok pri svojem učitelju kake ljubezni do slovenskega jezika, pač pa vidi pri njem vsak dan prezir, zaničevanje in celo sovraštvo do slovenskega jezika in do slovenske narodnosti. Po krivici se imenuje šola na Koroškem: ljudska šola — Volkschule, v resnici je to v dobesednem pomenu: ponemčevalnica, raznarodovalnica slovenskih otrok, pojanjarjevalnica! To je za vod za vzgojo narodnih odpadnikov, renegatov!

Ta raznarodovalnica je največji sovražnik našega rodu na Koroškem! Kolikokrat mora slovenski otrok čuti v šoli: "In der Schule darf man nicht windisch reden" — v šoli se ne sme govoriti slovensko! Od prvega vstopa v šolo mora slovenski otrok nemško pozdravljati z: Gruess Gott! Celo pri procesijah zahtevajo učitelji od otrok, da morajo nemško moliti! In v pesmi: Jung Vaterland! Lied uče učitelji slovenske otroke prepevati: "Deutsch ist das Herz und deutsch ist das Blut" — nemško je srce in nemška je kri! — Doli s koroško pojanjarjevalnico!

Slovenska gostilna

"Pri veselem Štajercu"

Domača prvovrstna kuhinja in dobra pijača ter najbolje pivo po zmernih cenah. — VELIK PLESNI SALON. Vsako nedeljo svira slovenska godba za ples. Krogljišče in keglljišče pod streho — ZBIRALIŠČE ROJAKOV — Za obisk se vlijudno priporoča

ŠTEFAN CELEC

Man. Estévez 499 — Avellaneda

Hotel Balcánico

LASTNIK ANGEL VELYANOVSKY

25 DE MAYO 724 BUENOS AIRES

ZDRAVE IN ZRAČNE SOBE ZA POSAMEZNE GOSTE IN ZA DRUŽINE. PROVRSSTNA POSTEREZBA IN ZMERNE CENE.

KROJAČNICA "TRIESTINA"

Izvrši obleke vsake vrste iz najboljšega blaga ter po niski cenl. Naročite si obleko in prepričani boste! Nudi Van tudi velike olajšave v plačevanju.

Franc Meline

BAUNES 187 (vogal Paz Soldán) Bs. Aires — U.T. 59 Paternal 1262

Z mirnim srcem se lahko zatočete v ZASEBNO KLINIKO

Calle Ayacucho 1584. — U. T. 41.4985

V VSAKEM SLUČAJU

Ko čutite, da vam zdravje ni v redu. Našli boste v naši kliniki specializirane zdravnike in najmodernije zdravniške naprave. — Upravitelj naš rojak dr. K. VELJANOVIC

Naša klinika je edina Slovenska klinika, ki sprejema bolnike v popolno oskrbo. In sicer po jako zmernih cenah. Izvršujemo tudi operacije

Poseben oddelek za vse ženske bolezni in kozmetiko. Sprejemamo od 14-20. ure

ZA POUK IN ZABAVO

Primarij dr. Fr. Dergane:

ENO ALI DVE ORAKU

Res je čudno, da umira toliko ljudi za rakom. Včeraj ste slišali, da je umrl v bolnišnici sosed zaradi neozdravljivega raka na želodec, ta sosedja za rakom na maternici, ona za rakom na prsni. Drugi umirajo za rakom ustnic, jezika, željuti, grla, goltanca, črevesa ali danke itd. Tako pi organa (dela) v telesu, ki se ga ne bi polotil rak in z njim spravil človeka pod zemljo. Rak je zavraten sovražnik človeškega zdravja in življenja.

Kaj je torej rak in kako nastane?

Hiša je sezidana iz opek in kamnov, ki jih trdno veže malta ali cement. Ravno tako je sezidana minljiva in vednega popraviljanja potrebna hišna telesa, v kateri stanu je naša nesmrtna duša. Telo je zgrajeno iz malih delcev, ki jih s prostim očesom ne moremo razločiti, pač pa pod povečevalnim stekлом. Ti najmanjši delci, telesne opetice ali ka-menčki, se imenujejo "celice", ker so res celice, podobni celicam (stanicam) čebelnega sata ali pa jagodam, polnega, tesno zraščene grozda. Tudi telesne, stišnjene in med seboj tesno zraščene celice so podobne vinskim jagodam, so mehurčki, sestojeci iz površne kožice, notranje ga soka in jedra (zrna). Celice v različnih organih (delih) telesa (možgani, živci in žile, pljuča, jetra, črevesje, ledvice, mišičje, kosti) se razlikujejo po obliki in po delu, ki ga opravljajo v službi celega telesa in izločujejo gotove sokove. Vse celice pa združuje v trdno celoto e notnega telesa posebna vezna tvarina, imenovana "vezivo".

Človek je toliko časa zdrav, dokler izvršujejo celice v svojem organu svoje po božji volji določeno jim delo, dokler se lepo in mirno držijo svojih mej kakor pridna čreda na domačem pašniku in ne ubaja na tuji svet. Kaka škoda nastane, ako se živina splaši ter dirjati in bežati po tujih, skrbno posejanih in posejanih njivah! Enako se dogaja tudi v telesu, da nekatere celice kar podivjajo in se začno prekomerno množiti. Pretresno jim postane v staji lastnega organa ter začno rasti čez mejo in preraščati, izpodjedati, sosesčino. Kopisa ali gruča takih

podivjanih in požrešnih celic, ki se množijo in plodijo brez vsake mere, se sprime kakor klopka plevela na njivi in se začuti v telesu kakor trda bula, ki jo imenujemo s posebnim imenom — rak. Zavraten so viražnik je rak zaradi tega, ker začne bolehati in se razrašcati brez bolečin, da ga človek ne spozna, dokler ne otiplje bule ali ne opazi krvavitve in razjedene rane, ako rak zgnije in razpade.

Prva nevarnost raka je torej v njegovi zavratnosti, druga enako velika pa v — razsevnosti. Koščki raka se odtrgajo in se po krvnih žilah razsejejo po vsem telesu. Kjer obtiči rakovo seme, tam se začne razvijati nov rak. Tako je časi celo telo posejano in preraščeno z rakom. Ako bolnik rakasto bulo, krvavitev ali rano zgodaj in pravočasno opazi ter se zateče k zdravniku na pomoč, nevarnost mine in človek ozdravi. Ako pa se je rak že preveč razrastel v okolico in se razsejal po telesu, — potem ni več nobene pomoči; rak je postal neozdravljiv! Pomaga samo pravočasna in zgodnja

operacija, včasih obsevanje, druga zdravila pa še ne poznamo.

Proti nevarnosti raka se zavaruje bolnik samo na ta način, da vestno opazuje svoje telo. Ak pa zapazi le najmanjšo buliso in trdino, krvitev ali rano, ki nastopi brez vidnega vzroka kar sama od sebe, tedaj mora brz nemudoma pohiteti k izkušnemu zdravniku, da ugotovi bolezen, ali je pravi rak ali le kak nedolžen izrastek?

Edina rešitev obstoji torej v sledečem: ne čakati in se obotavljati, marveč takoj k zdravniku, da se ne zamudi pravi in ugodni čas za operacijo ali obsevanje. Hiša se mora začeti takoj gasiti, ko se vname, ne čakati, dokler je že vsa streha v plamenu!

Zgodnja, pravočasna operacija raka ni nevarna in boleča. Moderna snaga (asepsa) preprečuje vsako gnojenje in zastrupljenje krvi. — Narkoza (omama, umeten spanec) ali injekcija kokaina pa vzame vse bolečine.

(Pr. boln., Ponikve.)

Lavalova hčerka in njen zaročenec kiči franc. min. preuseunika bo dobila "samo" 10 milijonov dote.

ALEXANDER DUMAS:

SULTANETA - KANOVA HČERKA

Ahmed kan, po čigar možganih so brodirli bridki spomini, se je spet pogreznil v molk, iz katerega ga je bil vzbudil mladeničev nastop.

Drugi potnik, ki je bil, kakor je bravec gotovo že uganil, nihče drugi ko Ammalat beg, je bil globoko zamišljen; molčal je kakor kan in — kakor kan — je imel na svoji obleki znake nedavnega boja. Brke je imel ožgane od smodnika, obraz umazan od že strjenih kapelj krvi. Ahmed se je držal ponosno, kakor da izživa vso naravo, in okrog usten mu je igral zaničljiv smehljaj.

Ammalat beg je bil videti zelo utrujen ter se skoraj ni oziral okrog sebe; od časa do časa je bilo slišati iz njegovih ust samo zdihlja je, ki mu jih je izsiljevala bolečina v ranjeni roki.

Prijatelja sta šla čez Kaosu po mostu, zgrajenem blizu Serteja, puštivi za seboj Ande, Bulins ter vrhove Salatahurja; skozi gozdove in mimo groznih prepadov sta začela jezdit v goro, ki ju je na severni strani ločila od Kunsaka, prestolnice kanov.

Kanov konj, ki je zrastel v gorah ter je bil vjen na one naporne poti, je stopal previdno; mladi in ognjevi žrebec Ammalat bega je

pa čotal ter padal ob vsakem koraku: ljubljen od svojega gospodarja ter razvjen po njem ni mogel vzdržati naporne hoje v hribih.

"Alah bekeret!", je vzkliknil Ammalat beg, ko sta prispela na vrh, odkoder se je odpiral razgled na vso Avarijo.

V istem hipu pa se je njegov konj zgrudil; mnogo krvi je ušlo iz gobca plemenite živali, ki je ob svojem z dnjem vzdihu pretrgala jermen sedla.

Kan je pomagal Ammalat begu potegniti nogi iz stremen; s presenečenjem je tedaj zapazil, da se je mlademu možu, pri padcu, odvezal robec, ki mu je pokrival rano ter da je iz nje spet začela teči kri, katere tok se je bilo prej šele po velikem trudu posrečilo ustaviti.

Ammalat beg pa sedaj ni čutil nobene bolečine in če je jokal, je bil vzrok ta, da mu je poginil konj.

Ena sama kaplja je zadostovala, da je začelo teči iz kozareca.

"Joj!", je vzklilnil Ammalat, s pogledom vprijem v ubogo žival, "ne boč me več nosil, moj dragi konj, kakor nosi veter peresce; ne boš me več nosil v oblakih prahu na dirkah, ko so doneli za menoj kriki jezdecov, katere sem prehitaval; ne boš me več nosil med vzklikanjem skozi ogenj in dim v bitkah! S teboj si sem pridobil slavo! Zakaj sem sedaj obojen, da živim preko svoje slave in dlje od tebe?"

Po teh besedah sklonil glavo do

kolen, jezik mu je obmolnil, dočim mu je kan spet obvezoval rano. — Končno, ko je videl, kako skrbi njegov prijatelj zanj, je dejal:

"Pusti me, Ahmed! Pusti nesrečnega v kremeljih njegove zle usode! Dolga je še pot in ne zmorem je. Če ostaneš z menoj, boš še ti žalost no poginil. Glej onega orla, ki leta v krogu nad nama; slutim, da bo čez kratek čas imel moje srce v svojih krempljih. In res je boljše najti grob v telesu plemenite ptice, nego umrre ti pod petami kristjanov. Zbogom, Ahmed kan, zbogom! Pojdi dalje!"

"Ali te ni sram tako obupavati, ker si se spotaknil ob slamnati bilki? Kaj je tvoja rana? Kaj mrtev konj?"

"Zame ni več rešitve, Ahmed", je odgovoril mladi mož; "hvala ti za tvoje prijateljstvo, vendar pa ga ne bom izrabljaj. Dolga je pot, ki jo moramo še prehoditi in ne bo nama mogoče dospeti do cilja. Prepusti me torej moji usodi! Tu, v višinah kjer sem bliže nebu, bom umrl svobodno in zadovoljen. Ko je umrl moj oče, sem se poročil z mlado žensko, katere ne ljubim; moj stric in moj tast ležita ponižana pred nogami Rusov. Domov ne smem več, z bojišča sem moral pobegniti! — Ne smem in nočem več živeti!"

"Tega ne govoriš ti, marveč govori zate mrzlčica Ammalat", je odvrnil kan: "bledeš in zato tako govoriš! Ali ni določeno, da mora mo živeti več ko naši očetje? Kar se

Ženski kotiček

SADJE IN NJEGOVA REDILNA VREDNOST

Poleg sladkorja in škroba so v sadju še kisline, ki mu dajejo svoje vrstni okus, in sicer jabolčna kislina, vinska in citronova kislina. Razen tega imajo neke vrste sadja še kakšno aromatično olje, ki jim daje aromo, ali eterške spojine, ki vplivajo mamilno.

Redilna vrednost sadja ni bogve kako velika, saj vsebuje zelo veliko vode. Posušeno sadje je seveda redilnejše. Kisline, aromatično olje in eterške spojine so tiste, ki so vzrok, da je sadje osvježujoče, da pospešuje prebavo in delovanje živčevja. Krvi so v prid posebno sadne soli in vitamini. Higijenski pomen sadja je za vse vrste prilicno enak.

Miglijai za hišne gospodinje

RAHLI KOLAČKI. Zgneti mehko testo iz četrte k mokke, pol jajca, ki sle smetane in malo soli. Počiva naj pokrito pol ure, potem ga razvaljaj za nožev rob debelo, zreži ga s koscem ali nožem na poševne črtve rokotnike, ki jih oevri na masti, kateri si pridejala polovico masla. Kakor pri krofih, imej spčetka kozo pokrito in jo tresi da se kolački le po dvignejo. Te kolečke dajemo k divjačini, dobri so pa tudi posipani s sladkorjem.

MODAS "WILMA"

Nudimo cenj. odjemalkam veliko izbero klobukov, torbic, kož in fantazij

Izdružujemo fine in navadne obleke po najnovejši modi. Cene mernc. Delo solidno

M. PRINCIC & J. KUKANJA

1468 Rivera 1476

FOTO "DOCK SUD"

Darujena za vsakih šest slik eno sliko v barvah

MARKO RADALJ Specialist v modernem slikanju. Facundo Quiroga 1275 Dock Sud

ANA CHARPOVA BABICA

dipl. v Pragi in Bs. Airezu z dolgoletno prakso v porodnišnicah, se priporoča cenj. Slovenkam. — Sprejema penzionistke, posebno z dežele. — Prvovrstna postrežba.

CABRERA 4311 - U. T. 71 Pal. 2383

"TIVOLI" Bar

Zbirališče jugoslov. pomorščakov. — Prvovrstni orkester. — Menjavanje denarja po dnevnem tečaju. — Govori se slovensko in hrvatsko. — 1/2 litra piva: 0.30. — Črna kava: 0.20 Priporoča se lastnik: S P O N Z A 25 de Mayo 666

KROJAČNICA

P. CAPUDER se priporoča cenjenim rojakom Buenos Aires, Billinghurst 271 apt. 2 (višina ulice Cangallo 3500)

NAZNANILO

Sporočam, da sem otvoril v lastni hiši ul Ramon Lista esq. Espronceda 2906 (V. Devoto)

TRGOVINO JESTVIN

ter nudim cenj. odjemalcem točno postrežbo in zmernc. Blago se do naša na dom. — Cenj. rojakom se vrljudno priporočam

Viktor Černič

Valerio Godina KONSTRUKTER

zdravstvenih naprav Konstrukcije, popravila in preuredbe vseh vrst

Velika izbera modernega mozaika

U. T. 59 Paternal 1925 12 de OCTUBRE 1606 Bs. Aires

MALI OGLASI

DR. MIGUEL P. VAQUER

Zdravnik bolnišnic Rawson in Salalerry. — Clinica General de Niños. Tinogasta 5744 U. T. Liniers 548

NAZNANILO. Sporočam, da sem se preselila iz ul. Fraga 61 ter bom, kakor doslej, razpolagala vedno le z zanesljivo dobrimi službami za matrimonios, služkinje, sobarice itd. BERTA CERNIC, Dorrego 1583 (pol kvadre od Rivere 1900) — U. T. 54, Darwin, 3588.

Diplomirana krojačnica

Najboljšo postrežbo in sodine cene. LEOPOLD USAJ GARMENDIA 4872 — PATERNAL

Expreso „GORIZIA“

Najstarejše prevozno podjetje za mesto in na vse strani dežele. Zmernc. cene in solidna postrežba. FRANC LOJK Calle VILLAROEI 1476 Višina Dorrego 900 U. T. 54 Darwin 5172 in 2094

PREKOMORSKA POŠTA

Iz Evrope dosepejo 24. H. Chiffain in Gral. San Martin 27. Antonio Delfino in Mendoza 29. Groix 30. Almanzora Proti Evropi odplovejo 27. Eastern Prince

VREDNOST DENARJA

100 dinarjev	9,20
100 lir	30,70
100 šilingov	74,00
100 mark	152,50
1 funt št.	18,70
100 fr. frankov	25,00
100 čl. kron	16,20
100 dolarjev	377,00

BAR-RESTAVRACIJA "ZEPELIN"

25 de MAYO 722 U. T. 31-3977 Izvrstna godba od 3. pop. do 1. polnoči. Odprto podnevi in ponoči Pivo iz sodov in v steklenicah. Quilmes chop 8 0,25 Samo pristna pijača. Menjevanja denarja po vsakem v dnevnem tečaju

tvoje žene tiče — ali ti naša sveta vera ne daje pravice, da vzameš še tri druge? Razumem, da te "šamkal" ne miče; ne razumem pa, da se odpoveduješ njegovi dediščini, ki te bo naredila svobodnega vojvode, kadar boš najmanj pričakoval; mrtvec ne potrebuje bogastve niti oblasti ter se tudi ne more maščevati; ti si se pa rodil zato, da se boš maščeval nad Rusi! Pogum prijatelj! Živeti moraš, četudi samo za to, da se maščuješ! Praviš, da smo bili poraženi? In kaj za to? Mar smo bi prvi, ki se jim to zgodilo?"

"Práv praviš", je odgovoril mladi mož in obraz mu je spet oživel. "Živel, bom, da se maščujem, na tihem ali javno, vsekakor pa bridko in smrtno! Veruj mi, Ahmed! Samo za to, da se maščujem, sam zaradi maščevanja čutim spet voljo do življenja. Od tega hipa dalje sem tvoj; prisegam ti to pri očetovem grobu!"

Ahmed je objel prijatelja, ga dvignil v naročje kakor otroka, ga posadil na sedlo svojega konja ter dejal:

"Sedaj vidim, da se po tvojih žilah pretaka emirska kri, kri, ki je kakor smodnik in ki podira gore, kadar se vname... Pojdiva, Ammalat, in Mohamed bo izpolnil obljubo, ki ti jo je dal!"

Po teh besedah in držeč ranjenca, je Ahmed kan začel iti po hribih navzdol. Marsikak kamen se je sprožil pod njegovimi nogami, več ko enkrat je padel konj, končno pa sta

oba prispela živa do kraja, kjer se je spet pričnelo rastlinje, in kmalu zatem sta dospela v gozd blago dišečih dreves.

Naša popotnika sta se že bližala vasi Akhak, ki jo je ločil od Khunsaka samo nizek hrib, ko sta naenkrat zaslišala strel, ki je povzročil, da sta začudena obstala.

Kmalu pa je dejal Ahmed kan: "To so moji vojščaki; ob tej uri me pač ne pričakujejo in posebno ne v takšnem stanju. V Khunsak nosim mnogo veselja in mnogo solz". Ahmed kan je izgovoril te besede, sklonil je glavo, čelo se mu je nagubancilo in vzdihnil je.

V sreču Azijca se tako rada menjavajo najbolj nasprotujoča si čustva! Prvemu strelnu je sledil drugi, nato tretji in končno je začelo obmevati gosto in nepretrgano streljanje.

"Rusi so v Khunsaku!", je vzdiknil Ammalat beg, izvlekel sabljo iz nožnice ter z nogami stisnil konja, kakor do bi z enim strelom hotel premostiti razdaljo, ki ga je ločila od Rusov.

Napor, ki ga je bil s tem izvršil, je izčrpal njegove moči in z ranjene roke mu je padla sablja na tla.

"Ahmed kan," je dejal Ammalat beg svojemu prijatelju, med tem ko se je z največjim naporom spuščal s konja na tla, "hiti na pomoč svojim rojakom; tvoja navzočnost jim bo koristila več nego pomoč stotine konjenikov!"

Ahmed kan pa ni poslušal mladega moža; pazil je samo na živžganje krogel, kakor da bi mogel razlikovati ruske krogle od onih svojih vojščakov.

"Pa kod so prišli?", je vzklilnil kan; "Mar imajo gamsove noge ali orlovske peroti? Alah naj te čuva, Ammalat; umret pojdem na ruševine svoje vasi!"

Tedaj je priletela krogla Ahmedu pred noge; skočil je s konja, jo obral, pogledal in dejal svojemu prijatelju:

"Zajaši spet konja, Ammalat! Kmalu boš vedel, kaj to pomeni. Ruske krogle so svinčene, ta je vobakrena".

Pokazal mu je kroglo ter dodal: "Oh, ti ljubljena rojakinja moja! Prišla si z juga, od koder ne morejo priti Rusi!"

Ahmed in Ammalat stanadaljava la svojo ježo v hrib, ki ju je ločil od Kunsaka, in ko sta dospela na vrh, sta uzrla pravcato bojno polje v čigar ozadju je bila vas Khunsak, nad njo pa so se dvigali stolpi Ahmed kanovega gradu.

Kakšnih sto mož se je bilo delilo v dve skupini; skriti v hišah ali pa za skalovjem, so streljali proti drugim, dočim so ženske, brez pajčolanov ter z razmršenimi lasmi tekale od ene skupine do druge, dvigale svoje malčke v rokah ter vzdihovale boree.

Ammalat beg je presenečen zrl na ta prizor ter je z očmi izpraševal kana.